

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ОПТИМАЛЬНОГО ЧАСУ ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Богуцька О.Є., Вишнеvsька Л.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Ефективність фармакотерапії залежить не лише від стадії захворювання, призначених лікарських засобів, але й від загального стану, впливу біоритмів людини, зовнішнього середовища (місце мешкання, часу доби, пори року) та інших чинників. З теоретичної точки зору це розуміють усі фахівці, проте на практиці використовують не завжди. Індивідуальний підхід до кожного хворого може значно поліпшити якість лікування та прискорити процес одужання. Ці питання можна вирішати за допомогою хронофармакології, яка вирішує завдання з вивчення залежності фармакологічної дії лікарських засобів на організм людини від його біоритмів.

У наукових джерелах недостатньо інформації щодо досліджень закономірностей впливу лікарських засобів, які застосовує хворий, на індивідуальні біоритми людини. Має також значення вплив біоритмів на органи-мішені. Хронофармакологія допомагає визначити стан організму, при якому фармакологічна дія лікарського засобу буде максимальна.

У літературних джерелах визначені основні принципи вибору оптимального часу призначення лікарських засобів. Перший принцип передбачає підтримку біоритмів самої людини, раціональне призначення лікарських препаратів з урахуванням природного біологічного ритму систем організму людини, на які будуть впливати лікарські засоби при їх призначенні, корекції гормонального стану, тобто утворення та вивільнення різних гормонів з організму, особливо це стосується надниркових залоз. Другий принцип полягає в оптимізації дози препарату, що вводиться протягом доби. З метою підвищення ефективності лікування доза препарату, що вводиться, повинна бути максимальною на піці розвитку хвороби, а потім при покращенні загального стану хворого, в результаті зменшення проявів патологічного процесу, її потрібно знижувати. Такі підходи до лікування дозволяють не тільки підвищити ефективність фармакотерапії, але й за рахунок коректування дозування зменшити негативний вплив лікарських засобів на організм хворого.

На жаль, з низки причин, лікарі не завжди дотримуються цих принципів. На сьогодні невирішених питань хронофармакотерапії досить багато, для цього потрібні спільні наукові дослідження лікарів і фармацевтів, умови та кошти для їх проведення.

Таким чином, фармакологічна дія лікарських препаратів залежить від біоритмів, які протікають в організмі людини під час патологічних процесів в окремих клітинах, тканинах, органах, а також в цілому організм. Для досягнення ефективних результатів лікування потрібно враховувати вплив біоритмів хворого на його стан, індивідуальні особливості кожного пацієнта, так як такі підходи до лікування є ефективними, вони потребують подальшого дослідження, розвитку та вдосконалення. Хронофармакотерапія повинна розвиватися, без неї не може бути якісного лікування.